

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2023

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a X-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. "Europa din perioada 1789-1815 respiră în ritmul Franței. "Marea Națiune" se impune mai întâi prin forța ideilor, apoi prin forța armelor. Din 1792 până în 1815, războiul pune fără întrerupere față în față Franța și monarhiile europene. Napoleon Bonaparte, moștenitor al acestui război, încearcă să edifice o Europă continentală franceză. Dar obstinația britanică, inspirând și finanțând diversele coaliții ale monarhiilor, învinge rezistența Marelui Imperiu, Franța devine atunci victima regilor, dar și a popoarelor ale căror sentimente naționale se treziseră grație contribuției ei. "

(J. Carpentier, Fr. Lebrun, *Istoria Europei*)

B. „După prăbușirea Imperiului napoleonic, reconfigurarea hărții europene a fost decisă în cadrul Congresului de la Viena unde, între 1 noiembrie 1814 și 9 iunie 1815, s-au reunit reprezentanții puterilor învingătoare (Austria, Rusia, Prusia și Marea Britanie). Principele Klemens L. W. von Metternich (1773-1859), Ministrul Afacerilor Externe al guvernului austriac, cel care avea să joace un rol de prim plan în negocierile privind stabilirea unui nou echilibru internațional, a fost amfitrionul tuturor acestor oaspeți. Congresul de la Viena, grație sesiunilor plenare, a activității comitetelor specializate și a celor 41 de reuniuni ale celor Cinci Mari Puteri (puterile aliate și Franța) – "forța ce guverna și avea să guverneze Europa" – a sfârșit prin a redesena sistemul internațional european, noua realitate geopolitică și teritorială fiind sintetizată în cele 121 de articole ale Actului final de la Viena (9 iunie 1815)."

(Diplomație și istorie politică. 1814-1878. Congresul de la Viena și noul echilibru european)

C. „Dominată de grija de a asigura *echilibrul european*, "opera" teritorială a Congresului de la Viena găsește un pretext oferit de pretențiile lui Talleyrand: restaurarea dinastiilor *legitime* [...]. Dintre puterile învingătoare, Anglia este cea mai abilă [...]. Obține pentru ea puncte de sprijin sau baze navale: Insulița Hellgoland, în apele Danemarcei; în Mediterana, Malta și insulele Ionice, care, alături de Gibraltar pe care îl deține de un secol, îi permit să domine întreaga mare din punct de vedere strategic. În plus, ea mai reușește o lovitură de maestru în scopul de a interzice francezilor orice acțiune între coasta flamandă și Anvers: *constituirea unui regat unic format din Belgia și Olanda*, care formează regatul Țărilor de Jos, încredințat familiei de Orania [...]. La rândul ei, Rusia obține două treimi din Polonia, incluzând Varșovia, și își mărește influența în direcția Europei Centrale. Dar probabil că transformările sunt mult mai importante pentru celelalte două învingătoare, pentru Austria și pentru Prusia [...]. Prusia primește [...] și o parte din Renania. Pentru Austria [...] reluarea în posesie a Tirolului și a Salzburgului până în Bavaria nu face decât să consfințească o poziție anterioară revoluției. Dar ea primește, pe lângă provinciile Ilirice, cea mai importantă parte a nordului Italiei, care formează Regatul lombardo-venețian."

(Serge Bernstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*)

D. "Tocmai pentru a feri noua configurație politico-teritorială de posibile mișcări revoluționare, la 26 septembrie 1815, la Paris, țarul Alexandru I, împăratul Austriei și regele Prusiei au constituit *Sfânta Alianță*. Obiectivele acestei înțelegeri a monarhilor erau apărarea principiului legitimității și menținerea statu-quo-ului stabilit la Viena.

La Congresul de la Viena, Rusia, Austria și Prusia – marile puteri contrarevoluționare – au încercat să reorganizeze politic Europa potrivit intereselor și principiilor lor. Au impus principiul legitimității în virtutea căruia dinastia de Bourbon a fost restaurată în Franța, Spania și Regatul celor Două Sicilii, și s-a susținut în toate țările, pe cât s-a putut, revenirea la absolutism. De asemenea, ele au constituit *Sfânta Alianță*, ca o alianță a monarhilor împotriva popoarelor, cu scopul de a asigura stabilitatea monarhilor de drept divin. "

(Florin Constantiniu, *Istorie*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, pe baza sursei **C**, două aspecte referitoare la Marea Britanie. **4 puncte**
2. Menționați, pe baza sursei **D**, două caracteristici ale *Sfintei Alianțe*. **4 puncte**
3. Menționați, pe baza surselor **B** și **C**, două asemănări între Austria și Rusia. **4 puncte**
4. Formulați o opinie referitoare la Franța la începutul secolului al XIX-lea, susținând-o cu câte o informație selectată din sursele **A**, **C** și **D**. **8 puncte**
5. Prezentați două elemente de continuitate în politica dusă de Imperiul țarist în primele trei decenii ale secolului al XIX-lea, în cadrul problemei orientale. **10 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice relevante, afirmația conform căreia: *Ruptura definitivă dintre coloniile britanice din America de Nord și Marea Britanie s-a produs în momentul în care Parlamentul londonez a introdus noi taxe și restricții comerciale, în ciuda opoziției coloniilor*. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Analizați comparativ, în aproximativ trei-patru pagini, *Statele europene și evoluția lor în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – prima jumătate a secolului al XX-lea*, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice referitoare la organizarea Austro-Ungariei în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și prezentarea a două consecințe ale unuia dintre aceste fapte;
- prezentarea unei asemănări și a unei deosebiri referitoare la stat și politică în România, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, respectiv în deceniul trei al secolului al XX-lea;
- menționarea a două asemănări și a două deosebiri dintre fapte istorice desfășurate în cadrul Primului Război Mondial, în perioada 1914-1916;
- formularea unei opinii referitoare la existența continuității în cadrul acțiunilor desfășurate de regimul politic din spațiul sovietic în perioada interbelică și susținerea acesteia cu două argumente istorice.

Notă !

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** sintezei, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea opiniei cu **argumente istorice** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** sintezei în limita de spațiu precizată.